

Ústav anglického jazyka a didaktiky

Zuzana Štičková

Posudek vedoucí práce

Denotáty adjektiv částečně konvertovaných v substantiva

Bakalářská práce

Praha, únor 2013

Předložená bakalářská práce Zuzany Štičkové zkoumá částečnou konverzi adjektiv v substantiva a jejich denotáty. V teoretické části autorka představuje problematiku konverze jako slovtvorného procesu jak z formálního, tak ze sémantického hlediska a shrnuje různé přístupy k dané problematice, včetně nejednotné terminologie, otázky, zda je konverze morfologický nebo syntaktický proces, apod. Po vysvětlení pojmů „úplná“ a „částečná“ konverze se autorka zaměřuje na klasifikaci denotátů částečně konvertovaných adjektiv. Zde se nejvíce opírá o Quirka et al. (1985), kteří rozlišují tři skupiny denotátů adjektiv: skupiny osob sdílející nějakou společnou vlastnost, skupiny národů a abstraktní pojmy.

Metodologicky je práce založena na analýze 167 příkladů částečně konvertovaných adjektiv získaných pomocí Britského národního korpusu, celkem bylo analyzováno 100 různých typů adjektiv. Kapitola 3 popisuje excerpci příkladů včetně potíží vzniklých během excerpcce. Velmi zajímavá je podkapitola 3.2, kde autorka shrnuje problematické případy (*the following, the above* aj.), které je možno analyzovat dvojím způsobem, a kde uvádí důvody, proč byly tyto příklady z analýzy vyřazeny.

V praktické části jsou všechny příklady nejprve rozděleny do skupin podle denotátů adjektiv. Analýza ukázala, že klasifikace částečně konvertovaných adjektiv Quirka et al. do tří skupin není pro analýzu vyhovující, proto autorka vyděluje původní podtyp skupiny osob a zavádí novou skupinu adjektiv, která mají negenerickou referenci a označují jednotlivce (např. *the accussed, the already-victorious*). Autorka dochází k novému zjištění, že adjektiva první kategorie, tj. kategorie označující skupinu lidí, může zahrnovat i skupiny zvířat – konkrétně mláďat (*the young*). Nejpočetnější skupinu tvoří skupina a) skupiny lidí nebo zvířat (50.9%), dále skupina c) abstraktní pojmy (28.7%), skupina b) skupina národů (15.6%) a nejméně početnou kategorii představuje skupina d) jednotlivé osoby (4.8%). Po klasifikaci do čtyř skupin přistupuje autorka k analýze adjektiv konvertovaných v substantiva – a to jak z morfologického tak ze sémantického hlediska. V rámci morfologické struktury autorka zjišťuje, že se konvertovaná substantiva vyskytují s různými afixy (u první skupiny převažuje sufix *-ed*, u třetí skupiny *-al*), i bez afixů a dokonce i ve formě kompozit (*the white-and-holy*). Dále si všímá, že adjektiva se vyskytují nejen v základním tvaru, ale i v superlativu, mohou být pre- i postmodifikována. Ze sémantického hlediska jsou příklady klasifikovány podle Grigyelových kategorií, přičemž nejčastěji se objevují adjektiva vyjadřující sociální (*the poor*) a fyzický stav (*the injured*). Analýza přinesla řadu zajímavých a nových poznatků týkajících se částečně konvertovaných adjektiv. Například se ukázalo, že se překvapivě často vyskytují se zápornými prefixy (*the unusual, the uncultured*). Dále bylo zjištěno, že se částečně konvertovaná adjektiva (první a třetí skupiny) téměř v polovině případů objevují v jedné větě s dalším adjektivem ze stejné skupiny. Je třeba ocenit, že výsledky analýzy autorka průběžně konfrontuje s hypotézami nastíněnými v teoretické části a v závěrečné kapitole analýzy autorka porovnává výsledky jednotlivých čtyř skupin a vyvozuje z nich

zobecnující tendence. Všechny výsledky jsou v jednotlivých kapitolách přehledně kvantifikovány v tabulkách.

Závěr: Předložená bakalářská práce Zuzany Štičkové je pečlivě vypracovaná, teoreticky a materiálově podložená studie přinášející nové poznatky týkající se anglických adjektiv částečně konvertovaných v substantiva. K obhajobě ji proto doporučuji a předběžně hodnotím jako výbornou.

PhDr. Gabriela Brůhová, Ph.D.

V Praze 29.1.2013